

# TUTKIMUSSUUNNITELMA: NYT Nuorten tulevaisuusraportti 2026

## 1. Johdanto ja tutkimuksen lähtökohta

NYT Nuorten tulevaisuusraportti on vuosittain toteutettava lähes koko Suomen kattava kyselytutkimus, jossa kartoitetaan nuorten työelämäodotuksia sekä talouteen ja yrittäjyyteen liittyviä valmiuksia ja käsityksiä. Tulevaisuusraportti tunnettiin aiemmin nimellä ”Kun koulu loppuu” ja sitä on toteutettu eri nimillä jo 80-luvulta lähtien. Kysely on tarkoitettu yläkoulun kahdeksannen ja yhdeksännen luokan oppilaille sekä toisen asteen opiskelijoille. Kohderyhmän vastaajat ovat täten 14-19 -vuotiaita. Kyselyyn on vastannut viime vuosina noin 5000 nuorta.

NYT Nuorten tulevaisuusraportin takana on laaja yhteistyöverkosto. Vuonna 2026 keskeisimmät yhteistyökumppanit ovat Taloustutkimus, Opetushallitus, LähiTapiola sekä Helsingin yliopisto. Varsinaisen kyselyn ja analyysit toteuttaa Taloustutkimus Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin toimeksiannoksi. Helsingin yliopiston ja Åbo Akademin tutkijat ovat auttaneet kyselyn rungon rakentamisessa sekä tutkimuseettisyyteen liittyvissä asioissa.

NYT Nuorten tulevaisuusraportti voidaan jakaa tutkimuksen tekemisen näkökulmasta kahteen osaan: Ensimmäinen osa muodostuu perinteisestä NYT Nuorten tulevaisuusraportista, joka on pikemminkin yhteenveto nuorten näkemyksistä sekä näihin vaikuttavista tekijöistä, kuin varsinainen tutkimus. Vuonna 2026 ensimmäiset tulokset julkaistaan huhti-toukokuussa ja loput alkusyksystä 2026.

Toinen osa Tulevaisuusraportista muodostuu yhteistyöstä tutkimusorganisaatioiden kanssa. Vuonna 2026 tutkimusyhteistyötä tullaan tekemään Helsingin yliopiston (vastaava tutkija: Rekar Abdulhamed) sekä Åbo Akademin (vastaava tutkija: Karin Sundqvist) kanssa. Mainittujen tutkijoiden kanssa tehdään erillinen aineistonsiirtosopimus ja lisäksi vastaajilta kysytään erillinen suostumus vastausten hyödyntämiseen tieteellisessä tutkimuksessa. Yhteistyön tavoitteena on hyödyntää arvokasta aineistoa myös tieteellisessä tutkimuksessa ja syventää siten tuloksia sekä kyselyn yhteiskunnallista merkittävyyttä.

Tulevaisuusraportilla on kuitenkin perinteisesti ollut myös kolmas tavoite. Se on kyselyn hyödynnettävyys työelämään ja tulevaisuuteen liittyvän opetuksen oppimateriaalina. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että kyselyyn vastaamiseen jälkeen opetus on jatkunut samoilla aiheilla esimerkiksi tulevaisuuden työelämään liittyvän yhteiskeskustelun tai ryhmätöiden kautta. Tämä edellyttää sitä, että kysely on jatkossakin vastaajaystävällinen, napakka sekä sellainen, että se motivoi nuoria pohtimaan omaa tulevaisuuttaan. Kannustamme opettajia ja opinto-ohjaajia keskustelemaan myös kyselyn tuloksista oppilaiden kanssa. Tätä varten tarjoamme valmiita malleja.

## 2. Kyselytutkimuksen toteutus

Kyselyn runko rakentuu yhteistyönä, johon osallistuu niin NYTin omat asiantuntijat kuin yhteistyökumppanitkin. Osa kysymyksistä perustuu tieteellisesti validoituihin mittareihin ja osa on kehitetty NYTin asiantuntijoiden toimesta. Jos emme löydä sopivaa validoitua mittaria jonkin asian kartoittamiseen, pyrimme kehittämään mittarin tai kysymyksen itse ja kehittämään sitä jatkoa varten tulosten perusteella. Tulevaisuusraportti sisältää monia väittämiä, joita on aiemmin hyödynnetty *Kun koulu loppuu* -kyselyssä. Mahdollisuus verrata tuloksia eri vuosilta on olennainen osa Tulevaisuusraporttia ja kynnys tällaisten kysymysten muuttamiseen on tästä syystä korkealla. Kyselyn mittareita ja kysymyksiä käydään aina läpi yhteistyöverkostoomme kuuluvien tutkijoiden kanssa. Pidämme tärkeänä sitä, että kaikki kysymykset ja mittarit ovat sellaisia, jotka mahdollistavan tulosten vertailun muiden aiheisiin liittyvien tutkimusten ja

selvitysten tulosten kanssa sekä tuottavat uutta täydentävää tietoa ajankohtaiseen keskusteluun ja tutkimukseen.

Kyselyyn vastaaminen tapahtuu erillisellä vastaussivustolla, jonka toteutuksesta vastaa Taloustutkimus. Nuorten yrittäjäyys ja talous NYT lähettää oppilaitoksille kutsun osallistua kyselyyn, joka sisältää myös linkin vastaussivustolle. NYT saa ajantasaiset oppilaitosten yhteystiedot Opetushallitukselta, joka samalla myös hyväksyy kyselyn sisällön. Tämän jälkeen kutsun saanut oppilaitos jalkauttaa kyselyn vastaajille parhaaksi katsomallaan tavallaan. NYT tarjoaa kyselyn jalkauttamiseen mahdollisesti tarvittavat materiaalit, kuten valmiit viestipohjat huoltajille, tietosuojailmoituksen sekä kuvauksen kyselyn tarkoituksesta. Nämä dokumentit ovat ladattavissa myös suoraan vastaussivustolta. Vaihtoehtoisesti opettaja tai opinto-ohjaaja voi tilata linkin vastaussivustolle suoraan NYTiltä.

Vuonna 2026 kyselysivusto aukeaa 26.1., jolloin myös lähetään kutsut osallistua kyselyyn. Kyselyyn voi vastata ainakin 13.2.2026 asti, joskin myönnämme oppilaitoksille tarvittaessa myös lisäaikaa kyselyyn vastaamiseen.

### 3. Tutkimuseettisyys

Noudatamme aineistonkeruussa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeistuksia. Vastaajille kerrotaan selvästi osallistumisen vapaaehtoisuudesta sekä siitä, mitä tarkoitusta varten aineistoa kerätään. Lisäksi vastaajilta kysytään erillinen aktiivinen suostumus siihen, että heidän vastauksiaan voidaan hyödyntää tieteellisessä tutkimuksessa.

Huoltajien informoinnissa tulkintamme on, että koska kyseessä on laaja yleishyödyllinen kysely (yli 400 vastaajaa), jossa ei kerätä suoria henkilötietoja tai edes vahvoja epäsuoria henkilötietoja tai erityisen arkaluonteisia tietoja, riittää alle 15-vuotiaiden vanhemmilta ns. passiivinen suostumus, eli mahdollisuus estää erillisellä ilmoituksella lapsen osallistuminen kyselyyn. Vähintään 15-vuotiaiden vanhemmille riittää kyselystä tiedottaminen. Tulkinta perustuu TENKin yleisiin ohjeistuksiin. Tiedostamme kuitenkin, että kunnilla ja oppilaitoksilla voi olla erilaisia käytäntöjä ja edellytyksiä tutkimuseettisyyteen liittyen.

Koska periaatteessa erilaisia vastauksia yhdistelemällä on mahdollista joissakin tapauksissa tunnistaa yksittäisiä vastaajia, olemme laatineet lisäksi erillisen tietosuojailmoituksen, joka avaa yksityiskohtaisemmin tutkimuseettisyyteen liittyviä asioita. Tässä on kuitenkin hyvä huomioida se, että käytännössä yksittäisen vastaajan tunnistaminen aineistosta on lähes mahdotonta, joten emme voi taata, että kaikki vastaajan oikeudet voidaan toteuttaa (esimerkiksi juuri kyseisen vastaajan vastausten poistaminen tai muokkaaminen).

### 3. NYT Nuorten tulevaisuusraportin teemat ja painopisteet vuoden 2026 kyselyssä

Vuonna 2026 kysely rakentuu kolmesta osasta

1. Työelämäodotukset ja alavalinnat (kesätöihin hakeutuminen, työelämäodotukset, kiinnostus eri aloja kohtaan, syitä kiinnostuksen takana, syitä sukupuolittuneiden alavalintojen takana)
2. Talousosaaminen ja sen oppimisympäristöt (nuorten käsitykset omasta taloudesta ja talousosaamisesta, sijoittaminen, talouteen liittyvät asenteet, talousosaamisen oppimisympäristöt, toiveet koulujen talousopetukselle)
3. Taustatiedot (mm. ikä, sukupuoli, vanhempien koulutus ja työssäkäynti, oma kokemus koulumenestyksestä, asuinpaikkakunta, äidinkieli, yleinen elämäntyytyväisyys)

NYT Nuorten tulevaisuusraportissa tietyt kysymykset toistuvat vuosittain, mikä mahdollistaa pidempiaikaisen vertailun eri vuosien välillä. Näiden ns. trendikysymysten lisäksi on vuosittain vaihtuvia teemoja. Vuoden

2026 kyselyssä on fokusoitu erityisesti syihin nuorten sukupuolittuneiden alavalintojen takana sekä talouteen liittyvien valmiuksien omaksumiseen erilaisissa oppimisympäristöissä.

### 3. NYT Nuorten tulevaisuusraportin alustavat tutkimuskysymykset sekä tutkimukselliset vastuut

Kyselyn kautta saadun koko aineiston analyysi suoritetaan Taloustutkimuksen toimesta ja se jakautuu kahteen osaan:

- Ensimmäinen analyysikierron alustavien tutkimuskysymysten pohjalta
- Toinen analyysikierron tarkentavien tutkimuskysymysten pohjalta, jotka nousevat ensimmäisen analyysivaiheen tuloksista

Vuonna 2026 alustavia tutkimuskysymyksiä ovat:

Työelämäaiheet:

- **Nuorten kesätyöllistyminen:** kuinka iso osuus nuorista on hakeutumassa kesätöihin ja miten se korreloi aiempien työkokemusten kanssa?
- **Yrittäjyyskasvatuksen ohjelmiin osallistuminen:** Miten erilaisiin yrittäjyyskasvatuksen ohjelmiin ja valinnaisaineisiin osallistuminen on yhteydessä nuorten työelämäodotuksiin ja tulevaisuususkoon?
- **Nuorten työelämäodotukset:** Vuonna 2025 näimme tuloksista positiivisia signaaleja liittyen nuorten työelämäodotusten ja tulevaisuususkon vahvistumiseen. Jatkuuko myönteinen kehitys? Millainen yhteys työelämäodotuksilla on yhteenkuuluvuuden ja mielen hyvinvoinnin kokemuksiin?
- **Nuorten alaharkinnat:** Millaisia muutoksia nuorten alaharkinnoissa on havaittavissa verrattuna edellisiin vuosiin ja mitkä tekijät vaikuttavat nuorten kiinnostukseen eri aloja kohtaan? Miten kiinnostus eri aloja kohtaan korreloi työelämäodotusten sekä tulevaisuususkon kanssa?
- **Sukupuolittuneet alavalinnat:** Mitkä tekijät voisivat selittää nuorten edelleen vahvasti sukupuolittuneita alavalintoja?

Talousaiheet:

- **Kokemus omasta taloudellisesta hyvinvoinnista:** Miten nuorten kokemus omasta taloudellisesta tilanteesta on muuttunut vuosien 2022, 2024 ja 2026 välillä? Millainen yhteys nuorten kokemuksilla taloudellisesta hyvinvoinnista on subjektiiviseen talousosaamiseen sekä talouteen liittyvillä asenteilla?
- **Subjektiivinen talousosaaminen:** Miten nuoret kokevat omat talouteen liittyvät valmiutensa ja mikä on niiden yhteys eri oppimisympäristöjen hyödyntämiseen?
- **Sijoittaminen:** Kuinka suuri osa nuorista sijoittaa ja mitä heille sijoittaminen ylipäänsä merkitsee? Mistä oppimisympäristöistä nuoret saavat sijoittamiseen liittyvää tietoa?
- **Talouden oppimisympäristöt:** Millaisiin talousaiheisiin keskusteluihin nuoret osallistuvat kotona, koulussa ja kavereiden kanssa sekä millaisia yhteyksiä tällä on talouteen liittyviin asenteisiin sekä kokemuksiin omasta talousosaamisesta ja taloudellisesta hyvinvoinnista?
- **Talouteen liittyvät asenteet:** Miten nuoret asennoituvat rahaan ja kuluttamiseen? Miten tämä on yhteydessä eri talousosaamisen oppimisympäristöihin ja niiden hyödyntämiseen?
- **Toiveita koulun talousopetukselle:** Millaisista talouteen liittyvistä aiheista nuoret kaipaavat enemmän opetusta koulussa?

Kaikkien kysymysten kohdalla huomioimme myös monipuolisesti erilaisia taustamuuttujia, kuten sukupuoli, koulumenestys, kotitausta, maahanmuuttajatausta, yhteenkuuluvuuden kokemukset ja mielen hyvinvointi.

Näiden lisäksi kerättyä aineistoa hyödynnetään osin Helsingin yliopiston kasvatopsykologian tutkimusryhmän sekä Åbo Akademin tutkimuksessa. Aineistoon on pääsy erikseen tietosuojailmoituksessa nimetyillä tutkijoilla.

Vuoden 2026 kyselyn aineiston osalta tutkimusta on tarkoitus tehdä seuraavista aiheista:

*Maahanmuuttajataustaisten nuorten yrittäjyysorientaatio sekä kokemukset yhteenkuuluvuudesta ja syrjinnästä*, tutkijatohtori Rekar Abdulhamed, kasvatustieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.

Rekar on jo julkaissut aiheesta mutta pyrkii tutkimaan ilmiötä myös pidemmällä aikavälillä. Tässä esimerkki julkaistuista tuloksista:

*Entrepreneurial Intentions Among Immigrant-Origin and Native Youth: Exploring the Roles of a Sense of Belonging, Acculturation Attitudes, and Self-Esteem*

Kirjoittajat: Rekar Abdulhamed, Kirsti Lonka & Mette Ranta

Linkki artikkeliin: <https://www.mdpi.com/2227-7102/15/1/8>

*Taloulosaamisen kertyminen formaaleissa ja informaaleissa oppimisympäristöissä sekä yhteydet talouteen liittyviin asenteisiin sekä kokemuksiin omista talousvalmiuksista ja taloudellisesta hyvinvoinnista*, tutkija Karin Sundqvist, Åbo Akademi.

#### **4. Tutkimusmenetelmät**

Aineiston pohjalta tehdään pääasiassa määrällistä tutkimusta. Avointen vastausten kohdalla myös laadullinen sisällönanalyysiä on mahdollista.

NYTin julkaisema tulevaisuusraportti perustuu lähinnä ristiintaulukointiin ja korrelaatioiden tarkasteluun, mutta myös faktori- ja regressioanalyysit ovat mahdollisia. NYTin ja Taloustutkimuksen yhteistyössä ei kuitenkaan ole tavoitteena tuottaa varsinaista akateemista tutkimusta, vaan kyse on enemmänkin yhteenvedosta nuorten vastauksista. Täten pyrimme myös osoittamaan mahdollisia tutkimuskohteita täydentävälle tieteellisemmälle tutkimukselle. Aineiston ja tulosten luotettavuuteen kiinnitämme kuitenkin paljon huomioita ja myös testaamme näitä vuosittain analyysin yhteydessä. Virhemarginaali on ollut viime vuosine +/- 1,5 prosenttiyksikköä.

Yhteistyössä yliopistokumppanien kanssa tehtävässä tutkimuksessa hyödynnetään määrällisistä tutkimusmenetelmistä erityisesti faktori- ja korrelaatioanalyysijä ja analyysin on määrä täyttää tieteellisen tutkimuksen vaatimukset. Tämän yhteistyön tavoitteena on tieteellisten tulosten julkaisu Tulevaisuusraportin aineiston pohjalta.

#### **5. NYT Nuorten tulevaisuusraportin yhteiskunnallinen merkitys ja sovellettavuus**

NYT Nuoren tulevaisuusraportti on yksi merkittävimmistä kansallisista nuorten tulevaisuuden suunnitelmia kartoittavista kyselytutkimuksista. Vuosittain toteutettava kysely mahdollistaa vertailun eri vuosien tuloksiin, mikä on tuonut tärkeää tietoa mm. pandemian vaikutuksista nuorten työelämään liittyviin odotuksiin ja suunnitelmiin. Tulevaisuusraportin esille nostamista tuloksista julkiseen keskusteluun on noussut tiedotusvälineiden kautta esimerkiksi nuorten huoli työelämän kuormittavuudesta, arvojen ja työelämän

laatuun liittyvien tekijöiden merkitys nuorten työelämäodotuksissa, nuorten sukupuolittuneet alavalinnat sekä yrittäjyysorientaation vahvistuminen nuorten keskuudessa.

NYT Nuorten tulevaisuusraportin hyödyt voidaan jakaa kolmeen näkökulmaan:

**YHTEISKUNTA:** Kysely on yhteiskunnallisesti merkittävä ja tarjoaa ajankohtaista tietoa nuorten työelämäodotuksista sekä käsityksistä talouteen ja yrittäjyyteen liittyen. Tulokset ovat johtaneet laajaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä luoneet ymmärrystä mm. nuorten työelämäodotuksista.

**KOULU:** Kyselyyn vastaaminen kannustaa nuoria miettimään omia tulevaisuudennäkymiään sekä siihen liittyviä odotuksia ja valmiuksia – kyselyyn vastaaminen soveltuu siksi erityisen hyvin opinto-ohjaukseen ja sitä voidaan hyödyntää opetuksessa vastaamisen yhteydessä sekä jälkikäteen tulosten valossa. Tuloksia on hyödynnetty laajalti myös NYTin tarjoamassa opettajankoulutuksessa.

**ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN:** Kysely mahdollistaa alueellisen tarkastelun ja olemme toimittaneet alueellisia tuloksia pyynnöstä, jos riittävä vastaajamäärä saavutetaan. Vuonna 2026 tulemme panostamaan alueellisten tulosten saatavuuteen. Tietoa voidaan hyödyntää mm. paikallisen työelämä-, talous- ja yrittäjyysopetuksen kehittämisessä.

#### **Lisätietoja:**

Lauri Vaara

Erityisasiantuntija, oppiminen ja opettajankoulutus; tutkimuskoordinaattori

Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

[lauri.vaara@nuortennyt.fi](mailto:lauri.vaara@nuortennyt.fi)

Sakari Sandqvist

Tutkimuspäällikkö, tutkimusvastaava

Taloustutkimus

[sakari.sandqvist@taloustutkimus.fi](mailto:sakari.sandqvist@taloustutkimus.fi)